

- בעניין:
1. עטאר, ת"ז _____
 2. עטאר, ת"ז _____
 3. עטאר, ת"ז _____
 4. עטאר, ת"ז _____
 5. עטאר, ת"ז _____
 6. עטאר, ת"ז _____
 7. עטאר, ת"ז _____
 8. עטאר, ת"ז _____
 9. עטאר _____
 10. עטאר _____
 11. גבאין _____
 12. גבאין _____
 13. אבו חלימה _____
 14. אבו חלימה _____
 15. אבו חלימה _____
 16. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע.ר.

ע"י ב"כ סיגי בן ארי (מ.ר. 37566) ו/או עביר ג'ובראן-דקאר (מ.ר. 44346) ו/או יותם בן הלל (מ.ר. 35418) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או עידו בלום (מ.ר. 44538) ו/או נירית היים (מ.ר. 48783) ו/או דניאל שנהר (מ.ר. 41065) מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555 ; 050-5930245 פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

1. צבא הגנה לישראל
2. שירות בתי הסוהר
3. משטרת ישראל
4. מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות המדינה
צלחח אלדין 29, ירושלים 91010

המשיבים

Habeas Corpus לצו עתירה

מוגשת בזאת עתירה למתן צו-על-תנאי, המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם כדלקמן:

- א. למשיב 1 – מדוע לא יחדל ממדיניותו שלא למסור מידע אודות גורלם של העותרים 1-15 (להלן: **העותרים**) ופלסטינים אחרים תושבי רצועת עזה, אשר ככל הידוע, נעצרו על ידי כוחותיו של המשיב 1.

- ב. למשיב 1 - מדוע לא יודיע לעותרת 16 (להלן: **המוקד** או **המוקד להגנת הפרט**) האם העותרים מוחזקים על-ידו או על-ידי מי מטעמו - היכן הם מוחזקים ומכוח איזה דין; ואם שוחררו או הועברו לגורם אחר - מתי, היכן, לידי מי, ומה ידוע לו על מקום הימצאם היום. ככל שהעותרים מוחזקים בידי רשות ישראלית שלא כדין, יתבקש בית-המשפט להורות על שחרורם.
- ג. למשיב 1 - מדוע לא יחזיק בידי מידע עדכני בדבר מעצרו ומקום מעצרו של כל עצור, תושב רצועת עזה, המוחזק על ידי איזו מרשויות המדינה.
- ד. למשיבים 1-3, באם העותרים מוחזקים בידי מי מהם - מדוע לא ירשמו כדין, ובזמן אמת, את מקום מעצרם של עצורים אחרים, תושבי רצועת עזה.

בקשה לקביעת דיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע דיון דחוף בעתירה.

עניינה של עתירה זו הינה בזכותו היסודית ביותר של עצור, שנעצר על ידי מי מגורמי הביטחון של ישראל, שדבר מעצרו ומקומו ייוודע. בזכות זו תלוי מימושן של זכויות אחרות של העצור – לייצוג משפטי, להתערבות בעניין תנאי מעצרו וכד'. הזכות היא גם זכותה של משפחת העצור לדעת מה עלה בגורל ילדה והיכן הוא או היא מוחזקים.

בהתאם לדיווחים בכלי התקשורת מהימים האחרונים ומפעילי זכויות אדם ברצועת עזה, נעצרו עשרות פלסטינים ע"י כוחות הצבא הישראלי במסגרת מבצע "עופרת יצוקה". המוקד להגנת הפרט עובד מזה מספר ימים על איתור פלסטינים נעדרים, אשר נמסר כי הם נעצרו על ידי כוחותיו של המשיב 1, אך המשיב 1 מסרב למסור כל מידע בעניינם.

הזמן החולף מגביר את חוסר הוודאות ואת הדאגה והחרדה לגורלם של העותרים ואחרים במצבם. הזמן החולף גם מסכל – מרגע לרגע – את מימוש זכויותיו היסודיות ביותר של אדם.

במידה ויסתבר כי העותרים או חלקם לא נעצרו על ידי המשיב 1, עולה חשש סביר כי הם נקברו מתחת להריסות ו/או זקוקים לטיפול רפואי דחוף וקיים צורך לאתרם בשטח.

אם עודם בידי רשויות המדינה, זכאים הן המשפחה והן ארגוני זכויות אדם לדעת **מיד** את מקום הימצאם ולמנות עורכי דין שייצגם בהליכי המעצר.

במספר של עתירות הביאס קורפוס שהוגשו על-ידי העותר 2 לבית-משפט נכבד זה, בעניין תושבי השטחים שנעצרו על-ידי כוחות הביטחון של ישראל, בית-המשפט קבע תקופה **מקסימלית של 24 שעות** שבגדרה על המשיב היה להשיב לעתירה. כך, למשל, בבג"ץ 10447/07 **דבכ נגד מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית**.

ואלה הם נימוקי העתירה

1. העותרים הם פלסטינים תושבי רצועת עזה, אשר ככל הנראה נעצרו על ידי כוחותיו של המשיב 1. בני משפחה ומכרים של העותרים פנו לארגונים ופעילי זכויות אדם בעזה כדי שסייעו בידם באיתור העותרים. ביום 7.1.2008 פנו ארגונים ופעילים אלה אל המוקד להגנת הפרט בבקשה לאתר את העותרים. נוכח המצב בעזה לא יכול המוקד ליצור קשר עם בני משפחות העותרים על מנת לברר את מספרי ת"ז של העותרים ופרטים נוספים.
2. **יודגש כי בנוסף לעותרים, יש בידי המוקד להגנת הפרט רשימה ארוכה של שמות נוספים של פלסטינים מרצועת עזה, אשר כפי הנראה נעצרו בידי המשיב 1, והוא מסרב למסור כל מידע בעניינם.**
3. ביום 7.1.2008 פנה המוקד להגנת הפרט למשל"ט הכליאה הצה"לי בבקשה לברר אודות גורלם ומקום מעצרם של העותרים ועשרות פלסטינים אחרים, תושבי רצועת עזה.
4. היום נמסר למוקד ממשל"ט הכליאה הצה"לי כי הם אינם רשאים למסור מידע אודות העותרים ואחרים במצבם.
5. המוקד להגנת הפרט הוא ארגון זכויות אדם. בין שאר פעולותיו, הוא מסייע באיתור מקום החזקתם של עצורים שנעצרו על ידי כוחות הביטחון של ישראל.

הטיעון המשפטי

הודעה על מעצרו של אדם ומקום אחזקתו – חובת המשיב 1

6. אין צורך להכביר מלים בדבר הזכות למסירת הודעה בדבר מעצרו של אדם ומקום החזקתו. זכות זו, זכות יסוד היא – הן של העצור והן של בני משפחתו. זכות זו מהווה חלק מזכות היסוד לכבוד האדם. מערכת שלטונית שאינה מקפידה על קיומה, אלא מעלימה ומחביאה אנשים שבמשמורתה מבני משפחותיהם במשך פרקי זמן ניכרים, נוהגת באכזריות הפוגעת קשות בצלם האנוש של העצור ובני משפחתו.
7. גם בפסיקת בית משפט נכבד זה הוכרה הזכות למסירת הודעה כאמור כזכות יסוד. כדברי המשנה לנשיא מ' אלון בבג"צ 670/89 **עודה נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש**, פ"ד מג(4), 515, 517:

חובת הודעה זו הינה פועל יוצא מזכות יסוד הנתונה לאדם שנעצר כדת וכדין על-ידי השלטונות המוסמכים, שאלה יביאו את דבר מעצרו לידיעת קרוביו, למען יידעו מה עלה בגורלו של קרובם העצור וכיצד ניתן להושיט לו העזרה הדרושה לו כדי להגן על חירותו. **זכות זו זכות טבעית היא, ונגזרת היא מכבוד האדם ומעקרונות הצדק הכלליים, ונתונה היא הן לעצור עצמו והן לקרוביו.**

8. בהסתמך על זכות יסוד זו נתן בית המשפט העליון תוקף של פסק דין להסדר שהגיעו אליו הצדדים במסגרת בג"ץ 6757/95 **חירבאוי נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון** שלפיו:

א) עם מעצרו של אדם תושב האזור, תימסר ללא שיהוי הודעה על מעצרו ומקום מעצרו באמצעות הטלפון למספר טלפון אותו ימסור העצור לגורם העוצר.

הגורם העוצר ימסור הודעה טלפונית כאמור, וירשום בטופס שיוכן לצורך כך פרטי ההודעה שמסר ופרטי מקבל ההודעה.

במידה וביקש זאת העצור, תימסר הודעה טלפונית גם לעורך דין שהעצור נקב בשמו ומסר פרטיו, הגורם העוצר יודיע לעצור על זכותו זו...

ב) מרכז השליטה הצה"י (בין שהמדובר במרכז השליטה ובין שהמדובר בגורם אחר) יקבל מכל הגורמים... מידע עדכני בדבר מעצרו ומקום מעצרו של עצור אחת ליממה, באופן שניתן יהא לאתר העצור, לפי פניה בכתב של גורמי חוץ.

ג) מרכז השליטה הצה"י לימסור פרטים מן המידע האמור, על פי פניה בכתב של אגודות ציבוריות שעיסוקן בכך, ו/או על פי פניה בכתב של עו"ד מיופה כוח המייצג את העצור או משפחתו.

לאחר העברת הפניה בכתב יוכל הגורם הפונה לקבל את המידע באמצעות הטלפון.

9. נושא איתור העצורים נדון גם בהחלטתו של כבוד הרשם (כתוארו אז) בעז אוקון בבג"ץ 9332/02 ג'ראר נ' מפקד כוחות צה"ל. בהחלטתו קובע כבוד הרשם:

מסירת המידע מהווה אמצעי בקרה ופיקוח, אך יש לה חשיבות אנושית מבחינת העצור המאבד באחת את השליטה בחייו. יש לדיווח משמעות שלא ניתן להפריז בחשיבותה מבחינת בני המשפחה, אשר קרוב להם נעלם "בלא הסבר". ההגנה על הפומביות מהווה ערובה למניעת שימוש לרעה ביכולת לעצור, ומונעת שימוש בלתי מרוסן ביכולת זו. אכן, כוחה של המדינה, ויהיו כוונותיה טובות ככל שיהיו, הוא גדול. בלא דיווח עלול כוח זה לצאת מכלל שליטה, גם אם הוא מוסבר בשיקולים ביטחוניים. ויתור או הגמשה טומנים בחובם סיכונים ברורים. הנסיון מלמד ששימוש יתר בכוח, שלא שורש בעיתו, יוצר מציאות חדשה. הכוח אינו כמו בומרנג, כשמשחררים אותו – הוא לא חוזר. על כן מצווה הרשות להקפדה של ממש בכל הנוגע להפעלת סמכויות המעצר. הקפדה זו מחייבת דיווח מיידי על עצם המעצר.

10. זכות יסוד זו מצאה ביטוי גם בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה (הנחיה 4.3002 מיום 4.1.2004) בה נכתב "חובת ההודעה על מעצרו של אדם הוכרה בפסיקה כזכות יסוד של העצור ושל קרוביו, הנגזרת מכבוד האדם ועקרונות הצדק הכלליים".

11. הנה כי כן, מחובתו של המשיב 1 למסור הודעה על מעצרו של כל אדם ואדם על ידי כוחותיו ולהחזיק מידע עדכני בדבר מקום מעצרו של כל עצור ועצור. אין גם מחלוקת על חובת המדינה לסייע באיתורו של כל נעדר, ככל שיש בידה מידע שיאפשר לגלות מה עלה בגורלו. זכויותיו היסודיות ביותר של האדם לחירות, לחיים ולשלמות הגוף הן המונחות כאן על כף המאזניים.

12. מכאן שלושת הסעדים הראשונים המבוקשים בעתירה שעניינם מחויבותם של המשיבים במסירת הודעה על מעצרו ומקום מעצרו של אדם ומחויבותו של המשיב 1, להחזיק בידיו מידע עדכני בדבר מעצרו ומקום מעצרו של כל עצור המוחזק על ידי מי מזרועות המדינה.

רישום העותרים במקום המעצר

13. מובן מאליו כי לכל עצור ישנה זכות שמקום מעצרו יהיה ודאי וברור לכל. רישומו של עצור במקום מעצרו הוא תנאי הכרחי למימוש זכויותיו. רק כך יוכלו משפחתו ועורך דינו לברר עם האחראים על מקום המעצר מהו מעמדו, מצבו הבריאותי, תנאי מעצרו, האם ומתי ניתן להיפגש עימו וכדומה. רק כך יוכלו לפעול למען מימוש זכויותיו כעצור. אף זכותו של עצור להיות נוכח בהליכים המשפטיים המתנהלים נגדו תלויה ברישומו המסודר במקום מעצרו.

14. אי רישומו של עצור במקום המעצר פוגע קשות בזכויות הבסיסיות שלו ושל בני משפחתו. מערכת שלטונית שאינה מקפידה על רישום העצור במקום מעצרו ועל היכולת לקבל אינפורמציה שוטפת על סמך רישום זה, אינה ממלאת את חובתה ומועלת בתפקידה.

15. רישום מיידי של עצורים מוסדר בחקיקה ובפקודות הן באשר לעצורים המוחזקים בידי המשיב 2 והן באשר לעצורים המוחזקים בידי המשיב 3.

16. ממהותה של עתירה זו שהיא אינה מגובה בתצהירים ובייפוי כוח מטעם של העותרים. לעתירה מצורף תצהיר וייפוי כוח מטעם המוקד להגנת הפרט בנוגע לקבלת המידע אודות העותר במשרדו ובנוגע לפעולותיו בעניינו.

מטעמים אלה, מתבקש בית-המשפט להוציא בדחיפות הביאס קורפוס כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיב, להופכו להחלטי ולהטיל עליו את הוצאות המשפט ושכר טרחת עו"ד.

ירושלים, 8 לינואר 2009

סיגי בן ארי, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 58892)

תצהיר

אני הח"מ, אורלי ברמק, ת.ז. 038254942, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזה בכתב כדלקמן:

1. אני עושה את תצהירי זה בתמיכה לעתירה לצו הביאס קורפוס בעניינם של עותרים, תושבי רצועת עזה.

2. אני רכזת תלונות במוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר.

3. כל הפרטים אודות ניסיונות האיתור של העותרים נכונים ונרשמו באופן מדויק.

4. הריני להצהיר כי זהו שמי, זוהי חתימתי וכי תוכן תצהירי זה אמת ונכון.

אורלי ברמק

הנני מאשר בזה כי ביום 8.1.2008 הופיעה בפני עורכת הדין סיגי בן ארי, במשרד המוקד להגנת הפרט, ברח' אבו עוביידה 4, ירושלים, הנ"ל המוכרת לי באופן אישי, ואחרי שהזהרתיה כי עליה להצהיר את האמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה הנ"ל וחתמה עליה בפניי ובנוכחותי.

סיגי בן ארי, עו"ד